

Telegraful Roman.

Apare Marția, Joia și Sâmbăta.

ABONAMENTUL:

Pentru Sibiiu pe an 14 cor., 6 luni 7 cor., 3 luni 3 cor. 50 fil.
Pentru monarhie pe an 16 cor., 6 luni 8 cor., 3 luni 4 cor.
Pentru străinătate pe an 24 cor., 6 luni 12 cor., 3 luni 6 cor.

Abonamentele și inserțiunile

să se adreseze Administrației tipogr. arhid., Sibiiu, str. Măcelarilor 45.

Correspondențele

să se adreseze Redacției „Telegrafului Român”, str. Măcelarilor Nr. 45. Scrisori nefrancate se refuză. — Articoli nepublicați nu se înapoiază.

INSERȚIUNILE:

Pentru odată 14 fil., — de douăori 24 fil., — de trei ori 30 fil. rândul cu litere garmond.

Comentarii asupra „Cărții Roșii“.

I.

Colecția de documente diplomatice, publicată în «Cartea Roșie» a domnului conte Berchtold, a dovedit numai pentru prietenii și binevoitorii actualului conducător al politicii noastre externe corectitatea procedurii sale în cursul crizei balcanice, — pe când ceice n'au fost mulțumiți din capul locului cu politica sa externă, îi scot din înșuș complexul documentelor publicate greșelile săvârșite una după alta, pe timpul crizei din Balcani, fie din neglijență, fie din șovăire, ori din nepăsare.

Mai ales ziarul «Die Zeit» din Viena, care a combătut totdeauna politica externă, nu totdeauna destul de deslușită, a contelui Berchtold, a luat la minuțioasă examinare «Cartea Roșie» și din documentele cuprinse în ea, confrontate cu documentele din «Cartea Verde» a României, scoate la iveală mari greșeli săvârșite de contele Berchtold în detrimentul României, cari greșeli au provocat apoi înstrăinarea celor din statul român de către monarhia austro-ungară.

Astfel, după ziarul «Die Zeit», contele Berchtold a săvârșit cea mai gravă greșală, care nu i se poate ierta, atunci, când n'a ținut seamă de o propunere a Regelui Carol al României, făcută la Viena la 13 Octombrie 1912, și la care diplomația austro-ungară a ținut de cuviință să răspundă târziu de tot, lăsând pe Regele Carol să aștepte atât de mult după răspuns. Contele Berchtold a ignorat deci inițiativa luată din partea Regelui Carol, care făcuse cunoscut la Viena, prin ministrul plenipotențiar austro-ungar dela Bucu-

rești, că România va ridica pretențiuni în cazul că statele balcanice vor eși victorioase din războiul cu Turcii. România a pus deci la ordinea zilei, prin însuși Regele ei, o chestiune destul de serioasă și de importantă, în care contele Berchtold, după cum se arată din acte, a aflat de bine a se pronunța și a da răspuns abia după douăsprezece zile! Tot așa de cu întârziere a purtat apoi contele Berchtold tratativele diplomatice și cu Rusia, Germania și Anglia.

Greșelile acestea de întârziere le-a săvârșit contele Berchtold în fazele prime ale crizei din Balcani; iar greșelile pe cari le-a făcut mai târziu, cu ocaziunea ținerii conferenței din Petersburg, și sub durată războiului al doilea balcanic, ziarul «Die Zeit» le stabilește astfel:

«Acea ce s'a întâmplat în conferența dela Petersburg nu s'a știut până acuma în publicitate, fiindcă s'a stabilit și observat cea mai strictă discreție cu privire la pertractările purtate. În cercurile diplomatice s'au putut auzi însă diferite presupuneri, cari acuma, prin publicarea «Cărții Roșii», în legătură cu «Cartea Verde», care o întregeste, își află deplina lor confirmare.

Conferența dela Petersburg a fost, după cum ne aducem aminte, o mediațiune a puterilor mari, cari prin ambasadorii lor din Petersburg au căutat să aplaneze conflictul româno-bulgar. A ținut din 31 Martie până la 9 Maiu 1913. La dorința României a fost ales Petersburgul ca loc pentru ținerea conferenței, după ce s'a declarat învoită și Bulgaria, iar domnul Sasonov, ministrul rusesc de externe, a acceptat propunerea. În sensul acesta se face raport din București contelui Berchtold în 6 Iunie, prin principele Fürstenberg (ambasadorul austro-ungar). E întâiu de toate bătător

la ochi, că contele Berchtold a fost cel din urmă, care a trimis ambasadorului din Petersburg instrucțiunile necesare cu privire la conferența aceasta! În 16 Martie ambasadorul român din Petersburg împărtășește guvernului său, devenit impacienc, că ambasadorul Germaniei din Petersburg a primit de mult instrucțiunile și a urgentat cu energie la domnul Sasonov grabnica începere a conferenței, dar i s'a spus, că din nefericire, ambasadorul austriac și cel francez (acesta din urmă era de altcum absent) încă nu și-au primit instrucțiunile. Pe baza acestei comunicări, ambasadorul român dela Viena se adresează în 18 Martie ministrului austro-ungar de externe, dela care primește informația puțin mângâitoare, că instrucțiunile încă nu sunt trimise la Petersburg. Abia în 20 Martie i se poate da răspunsul, că instrucțiunile au fost trimise la Petersburg, în principiu, deci cu anumite rezerve.

Românii, cari considerau conferența dela Petersburg de un eveniment decizător pentru ei, au încercat, firește, se afle prin diferitele birouri de stat, care va fi poziția ce se va lua în conferență? Și s'a văzut, că pe atunci România era considerată încă ca aparținătoare triplei alianțe, iar Bulgaria ca stând sub aripile Rusiei. Tripla înțelegere s'a pronunțat, sub influența Angliei, care se estusiasma încă pentru Bulgaria, din capul locului în contra acordării, pe seama României, a compensațiunii teritoriale cerute din partea acesteia, (Silistra și împrejurimea,) pecând tripla alianță a fost principiar pentru acordarea acestei pretențiuni. Dar anumite nuanțe s'au putut constata în tripla alianță din partea ambasadorilor români, în cursul sondărilor făcute în diferitele capitale. Astfel ministerul de externe din Berlin, după cum reiese din tele-

grama publicată în «Cartea Verde» (numărul 109), a dat instrucții ambasadorului german din Petersburg, să sprijinească cu energie dorințele României, intervenind și în persoană în acest înțeles la ministrul rusesc de externe. Ceva mai rece era informația venită dela Viena. Contele Hoyos a spus în 18 Martie ambasadorului român dela Viena, că Austro-Ungaria va face pentru România ce va fi posibil. (numărul documentului 114 în «Cartea Verde»), iar și mai slabă a fost informațiunea dată de contele Berchtold ambasadorului român dela Viena în 20 Martie, că va face ce e bine. (numărul 117.) Instrucțiunile date ambasadorului nostru din Petersburg în 21 Martie (Numărul 335 din «Cartea Roșie») ofer apoi de fapt și mai puțin decât s'a pus în vedere ambasadorului român dela Viena. «În meritul chestiei, se spune aci, Escelența Voastră veți intra în cursul pertractărilor pentru deplina considerare a pretenșiunilor române. Totodată însă Escelența Voastră va avea se stăruie și în direcția, ca reuniunea să acoarde într'o formă oarecare despăgubiri Bulgariei.» Ce s'a dat deci cu o mână României, s'a luat cu cealaltă. Pentru că Bulgaria cedea României Silistra, să li se acorde din capul locului o compensațiune, din teritoriul turcesc, cucerit de aliați!

În cercurile diplomatice să vorbea atunci de insula Samotrache, în marea egeică. Și cumcă insula aceasta a fost avută în vedere pentru Bulgaria, se vede dintr'o depeșă de mai târziu, aflătoare în legătură cu alte chestii, trimisă din partea contelui Berchtold la 5 Iunie 1913 contelui Mensdorff. (Numărul 590.) Pretinderea acestei contracompensațiuni natural că nu putea să placă Românilor, fiindcă ei în mod logic aveau intențiunea, de a face ca Bulgaria să devină mai mică, iar nu

FOIȘOARĂ.

Intrunirea agricolă din Ludoșul-mare.

Cei cari nepreocupați urmăresc activitatea Reuniunii noastre agricole sibiene, nu pot să aibă decât păreri bune despre tot ce ea a făcut în cei din urmă 25 ani de muncă ai ei și pentru tot ce ea îndeplinește și este, atât pentru înălțarea însuși a așezământului, cât și mai ales pentru îmbunătățirea materială a claselor noastre agricole, în deosebi a cultivătorilor noștri mici, în serviciul cărora stă așezământul. În afară de cele 38 expoziții organizate de ea: 22 de bovine, 2 de oi, 5 de poame, 8 de copii și 1 din industria de casă; în afară de cele 20 plantări de pomi altoiți, făcute în tot atâtea localități, în afară de cele 5 serbări ale pomilor și păsărilor, organizate în 5 comune frunțose și în afară de câteva cursuri de altoit, de 8 prelegeri sistematice economice populare etc., ea singur intruniri agricole a ținut până acum 58. Această muncă, îndeplinită în aproape toate comunele cu populațiune română din comitat, cercul de activitate al Reuniunii, a reclamat multă osteneală, mult timp și mai ales multă dragoste față de aproapele, avizat la sprâncin și la luminarea celor binecuvântați de Dumnezeu cu putința de a jertfi din aceea ce ce creatorul i-a înzestrat. Această lucrări, făcute la fața locului și în ființa de față a

obștei noastre, au fost cel mai bun prilej de a afla despre relele și neajunsurile, de cari suferă populațiunea, și mai ales de a chibzui asupra leacului de aplicat pentru sanarea relelor. Nicăiri, ca la această Reuniune, nu s'a dat mai multă sancțiune adevărului, că „orice pas făcut înainte, te obligă la pasul următor”. Din desele intruniri și din celelalte lucrări ale Reuniunii, îndeplinite prin satele noastre, au izvorât tovrășiile agricole, au izvorât însoțirile Raiffeisen și a izvorât mai ales dragostea populațiunii de a o rupe cu trecutul și de a se îndeletnici cu viața de întovărășire, de a se familiariza cu mașinile și uneltele economice, cu cultura pomilor, cu cultura nutrețurilor măestrite, cu cultura rațională a vitelor etc.

Cum însă scopul acestui îngust raport, nu este de a da oglinda tuturor lucrărilor, cu adevărat binefacătoare a'ce Reuniunii, mă mărginesc a pune în curent obștei noastre cu cea a 58 a intrunire agricolă, ținută la 10 Maiu n. e., în frunțașă comună Ludoșul mare. Pregătiri pentru intrunirea aceasta se făcuseră încă în vara trecută, când însă din cauza ploilor torrențiale, ea nu s'a putut ținea.

Acestor pregătiri este de a se atribui, între altele, și faptul îmbucurător, că la intrunire a luat parte întreagă obștea din Ludoș și mulți frunțași din Apoldul rom.

Intrunirea i-a premers sf. slujbă a vecheriei oficiată cu solemnitate de tinerul preot N. c. Fara la finele căreia, celalalt preot, părintele Dr. Ion Stanciu vestește credin-

cioșii, că de mult și de toți doriții reprezentanți ai Reuniunii agricole, au ses'it în mijlocul nostru.

Intrunirea a fost prezidată de membrul din comitet dl R. Simu, asistat de Nic. Iosif și de secretarul Tordășianu. Dl Simu trece în revistă neajunsurile, de cari economul nostru suferă și vizează la lucrurile, pe cari trebuie să le îmbrățișăm, să le îndeplinim, ca în locul atător rele, să se în cuibe și între ai noștri bună starea și înaintarea. Între alte multe stăruie asupra îndeletnicirii cu cultura albinelor, care e atât de ușoară, plăcută și bănoasă. Față în față cu o coștă mobilă sistem „Dzircon” și cu unele recvizite, datorite de Reuniune, dl Simu a tractat cu competență de vechu stupar practic și teoretic toate fazele prin cari trece stupul până să ne dea mierea și ceara atât de căutată în comerț. Atât c'ajnița cât și uneltele s'au dăruit amatorului Ilie Troancă Nr. 120, econom, cu obligământul, ca la timpul său să pună la dispoziția primăriei comunale din prășila stupului un roi, care să se dăruiască altui econom, doritor de a se îndeletnici cu stupăritul.

După dl Simu a urmat discursul membrului din comitet N. Iosif, care, cu lungă praxă în îndeletnicirea cu pomăritul și viieritul, ni-a vorbit despre noua cultură a viilor și despre soiurile de poame, cari ar trebui cultivate pe toate răzoarele, pe toate potecile.

La sfârșit a luat cuvântul secretarul Tordășianu, care raportându-se la multele neajunsuri, de cari sunt stăpâniți frații

ludoșeni, stăruie pentru adunarea forțelor, pentru înfrățirea tururilor intelectualilor și frunțașilor din această comună, cu adevărat mare, dar care, din lipsa de așezăminte, nu arată alt sporiu, decât acela al înmulțirii populațiunii. Ne vorbește despre felurile întovărășiri: de copii, de juni, de june, de bărbați și femei, cu cari se laudă alte popoare mai înainte. Stăruie asupra scopurilor, ce ele le urmăresc și asupra rezultatelor, pe cari aceste așezăminte le obțin. Înfințați, frați ludoșeni, zice Tordășianu, fel de fel de însoțiri și atunci față posomorâtă a caselor voastre, altfel zidite din material solid, dar netincuite și nevăruite pe din afară, nu va mai contribui la amărarea sufletului privitorului*. De închiere stăruie pentru înființarea unei tovrășișii agricole cu scop de-a procura mașini și uneltele agricole, pentru înființarea unei Reuniuni de femei, cu che narea de a deștepta în mulțime plăcerea pentru frumos, și a unei însoțiri satești sistem Raiffeisen, acest al doilea așezământ, care lucră, pe lângă biserică, a cărei chemare este mântuirea vecinică, la mântuirea vremelnică a poporului nostru.

Terminatâ intrunirea, s'au înscris la Reuniune mai mulți membri, între participanți s'au împărțit 100 broșurele folositoare, ear noi ne-am despărțit în nădejdea, ca ludoșenii noștri, trăgând foloase din ceea ce au auzit, vor schimba în spre bine fața posomorâtă a comunei. „Invingătorul”.

Nr. 78/1914.

(476) 1-2

Edict de licitație minuentă.

Comitetul parohial al comunei bisericesti gr. or. rom. din **Borgobistrița (Borgobesztercze)**, în comitatul Besztercze-Naszód, pentru caderea unei nouă biserici prin aceasta publică edict de licitație minuentă, și anume:

Pe baza planului și a preliminarului de speșe aprobate de Prea Ven. Consistor arhidiecezan din Sibiu sub Nr. 11.832/Ep. ex. 1913 apoi pe baza condițiilor speciale de licitație, cari toate se pot vedea la oficiul protopresb. gr.-or. din Bistrița, strada Ungurească Nr. 13, se vor da în întreprindere unui singur întreprinzător toate lucrările de construcție: lucrări de terasament, de zidărie, beton, petrarie, dulgherie, de sticlărie și ornamente etc. pe baza prețurilor de unitate arătate în preliminar. Prețul de strigare a acestor lucrări este preliminar cu 80.000 cor.

Reflectanții la această întreprindere își vor înainta ofertele în scris și încheie la oficiul parohial gr.-or. din Borgobistrița până în **5 Iulie n. (22 Iunie v.) 1914 la 12 ore a. m.**, când se va ține și licitația în sala școlii confesionale și pe lângă un vadiu provizor de 5% vor avea să dovedească prin documente legale că au calificatia necesară pentru clădiri publice de rang superior.

Comitetul își rezervă dreptul de a da aceste lucrări în întreprindere aceluia dintre m-nus oferenti, în care va avea mai multă încredere cu adaosul, că oferind comuna bisericască orice fel de material de clădire și aflându-se acela corespunzător, întreprinzătorul este obligat a-l primi în prețul arătat în preliminar.

Pentru câștigarea de informații și pentru participare la licitație speșe nu se lichidează. **Borgobistrița la 13/26 Maiu 1914.**

Pentru comitetul parohial:

Aurel Monda m. p., președinte. **Ioan Ianca m. p.**, notar.

Văzut: **Greg. Pletosu**, protopresb.

AVIZ.

În Mibăileni (România) este o moară mare de foc de vândut, eventual de schimbat pentru pădure sau pământ. Întrebări:

Ziemička,

(475) 1-3 Sinauții de-jos. (Bucovina).

Nr. 281/1914

(473) 3-3

Concurs.

Pentru ocuparea postului de paroh în parohia de cl. III. **Băcia**, se publică concurs nou cu termenul de **30 de zile** dela prima publicare în „Telegraful Român”.

Venitele sunt cele fasonate în c.ala B.

Doritorii a ocupa acest post se trimită până la termenul convenit rugările concursuale cu documentele prescise la subsemnatul oficiu, și să se prezinte la biserică spre cunoaștere, cântare și eventuală servire.

Deva, la 7 Maiu 1914.

Oficiul protopresbiteral gr.-or. al Devei.

Dr. Ioan Dobre
protopop.

Mobile de vânzare

în stare foarte bună.

Sibiu,
Cibingasse Nr. 2/a.

(474) 1-3

Contabilitate dublă

și **caligrafie** în 6 săptămâni se poate învăța perfect. Succes garantat. Serisori de mulțumită și recunoștință stau la dispoziția oricui Sibiu, strada Fingerling Nr. 1.

(472) 4-15

La Librăria arhid., Sibiu, se află de vânzare:

Em. Sucișu:

Țiganul la vânat,

comedie originală în două acte, în versuri

Arde 'n țigănie!...

anecdota.

Prețul 40 fil + porto 5 fil.

A apărut și se află de vânzare la Librăria arhidiecezană în Sibiu:

Masa ieftină

Gătirea mâncărilor de dulce și de post.

Rețete de bucate simple și bune de

Zotti Hodos.

Prețul cor. 1:20 + 10 fil. porto.

A apărut și se află de vânzare la Librăria arhidiecezană:

Contribuțiuni istorice

privitoare la

trecutul Românilor de pe pământul crăiesc.

Carte edată la inițiativa și sub îngrijirea d-lor:

Dr. Harion Pușcariu, Ioan de Preda, Dr. Lucian Borcea, Dr. Ioan Lupas, Dr. Ion Mateiu și Dr. Silviu Drăgomir.

Prețul 4 cor. + porto 30 fil.

A apărut și se află de vânzare la Librăria arhidiecezană în Sibiu:

Constituția

bisericeii gr.-or. române din Ungaria și Transilvania

sau

Statutul organic

comentat și cu concluzele și normele referitoare întregit

de

Ioan A. de Preda,

advocat și fiscal al Consistorului arhidiecezan gr.-or. rom. din Sibiu.

Prețul 2 cor. + porto 20 fil.

Orfanii Neamului

Roman naționalist

de

N. Rădulescu-Niger.

Prețul: 4 cor. + 20 fil. porto.

In preajma examenelor!

Dela Librăria arhidiecezană, Sibiu, se pot procura următoarele:

Propise pentru caligrafie, dictando și germână, o sută bucăți . . . cor. 1:20

Penite aluminiu, 144 bucăți cor. 2:40 și „ 1:50
„ „ ordinare 141 bucăți „ —80

Cernea „Authraci” 1 litru 2:20 | **Condeie** ordinare 12 bucăți —12

„ „ „ 1/3 „ 1:10 | „ „ 12 „ —20

„ „ „ 1/4 „ —70 | „ „ solide 12 „ —42

„ „ „ „ 12 „ —64

Cărți potrivite ca premii pentru școlari la examene

Cataloage la cerere se trimite gratis și franco.

ICOANE SFINTE

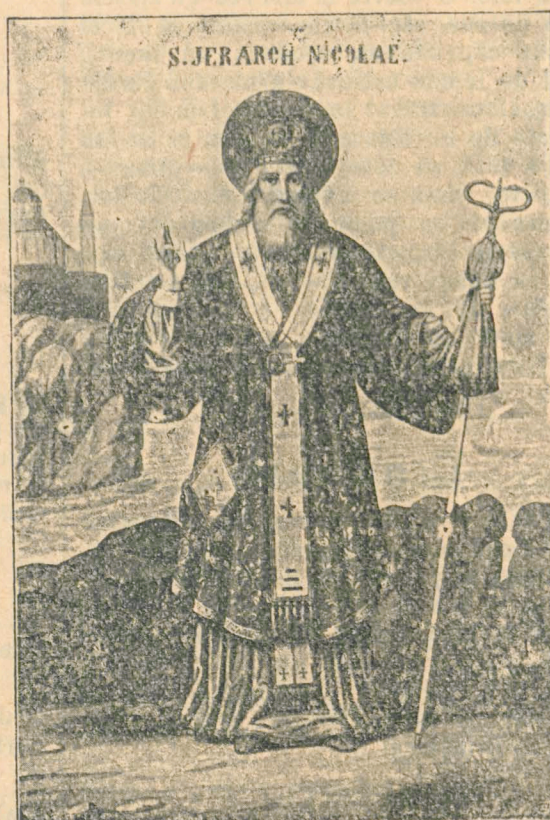
pictură de mână în oleu, pe pânză, în orice mare, pe lângă prețurile cele mai moderate ofere:

Librăria Tipografiei arhidiecezane

Sibiu, strada Măcelarilor Nr. 45

I.

Adormirea Maicei Domnului
Bunavestire
Nașterea Domnului Iisus Christos
Fuga la Egipt
Iisus în biserică de 12 ani
La nunta din Cana
Iisus pe mare
Invierea lui Lazar
Schimbarea la față
Răstignirea lui Iisus Christos
Punerea în mormânt
Invierea Domnului
Înălțarea — Floriile
Tăierea împrejur
Nașterea Maicei Domnului
Pogorârea Duhului sfânt
Nașterea sântului Ioan Botezătoru
Grigorie, Vasilie și Ioan
Adormirea sfinitei Ane
Aflarea capului sf. Ioan Botezăt.

II.

Iisus pe Cruce
Înălțarea sfinitei cruci
Ilie prorocul în carul de foc
Tăierea capului sântului Ioan
P. Grigorie teologul
Sf. Vasilie

III.

Botezul Domnului
Constantin și Elena
Sfântul Dumtru călare
Sfântul George „
Maica Domnului
Petru și Pavel
Arhanghelii Mihail și Gavriil
P. Ioan Gură de aur
PP. Ioachim și Ana

IV.

Arhanghelul Mihail
„ Gavriil
Apostol ori-care
Domnul Christos
Iisus în muntele Maslinilor
Sfântul Dumtru
Sfântul George
Ilie Prorocul
Ioan în pustie
Sfântul Nicolae
„ Simeon
„ Andrei
Evangelistul Ioan
„ Luca
„ Marcu
„ Mateiu
Prorocul Zaharia
Apostolul Iacob
„ Filip

	Grupa I.					Grupa II.					Grupa III.					și Iecne din Grupa IV.					
	Mărimea în cm.					Mărimea în cm.					Mărimea în cm.					Mărimea în cm.					
	39/50	47/63	55/68	63/79	74/100	39/50	47/63	55/68	63/79	74/100	39/50	47/63	55/68	63/79	74/100	39/50	47/63	55/68	63/79	74/100	
foarte fine Cor.	39-20	44-80	58-80	81-20	106-40	35-—	40-60	51-80	70-—	89-60	30-80	37-80	46-20	61-60	78-40	28-—	34-60	42-—	56-—	70-—	cor. foarte fi e.
fine . . .	26-60	29-40	46-20	56-—	72-50	23-10	27-30	40-60	49-—	65-80	20-30	23-80	35-—	43-40	60-20	18-20	21-—	30-80	39-20	56-—	„ fine.
simple . . .	14-—	16-10	18-20	26-50	36-40	12-60	14-—	16-10	23-80	32-20	11-20	11-90	14-—	21-70	29-40	9-80	10-50	11-90	9-60	26-60	„ simple.

Prețurile indicate în șema de sus sunt a se înțelege numai la icoane pictate pe pânză și fără cadre (rame). La dorință se pictează însă și pe lemn, tinichea și aluminiu.

Deasemenea și cu angajamentul pentru **prapori** din orice fel de materii și de orice culoare pe lângă condițiile cele mai favorabile